

מסורת הש"ס

(א) וְלִי (הַסֵּם), (ב) לְעֵל עֵה.
קִי: קָמָן קִי: קָלָה.
קָמָה, סוֹסֶה לָא: וְלִי עֵה [וְלִי].
מִסּוּדָה וְ: מִסּוּדָה סֵה,
(ג) וְנִיחָא כְּנִיחָא וְנִיחָא וְנִיחָא
קָמָר מִלָּן נִיחָא לִי לְעוֹר
כְּנִיחָא מִפְּשִׁטוֹ מוֹכָחָא מִלָּחָה
לָא בְּנִי לְעוֹר וְאִין לִי הִנֵּה
מִמֶּנּוּ וְלֹא דְמִי לְפִסְקִי רִשָּׁא
עֵבִיל וְלִפִּי פִי וְהָ יִישָׁב
קוֹשֵׁת הַסּוּם דִּי רִשָּׁא דְשָׁקִיל הָא
דִּמְחָא בְּתַמִּיד נִשְׁחַט מִנָּה
פִּסְקָה וְרִי: (ד) וְיִיבֹרֵךְ יֵה
(ה) לְעֵל וְ: וְיִיבֹרֵךְ וְ: יֵה כִּבֵּ.
נֵט: לֵה, (ו) וְלִקְטָן קָלָה,
(ז) לְקָטָן קָמָה, (ח) רִשָּׁא מִי, (ט)
(ע) וְנִתְּנָה מִסְכָּה לְחֵמֶה שֶׁם
פִּישָׁא, (י) רִשָּׁא מִי,

מוסף רש"י

מורה ר"ש בפסוקי רישיה
ולא ימות. בלומר אחרון
לשם בניהם וזו בשבת ואי
רועה שבתם, דכיון דלוי
אפשר שלא תמות מתחילין
תשיב ית, וכו' אמרין דבר
שאלו מתחילין מותר כגון רבי
דלפניו ליה גלגל חסיד, וכן
גורל אדם משה כחל מוסל
ונבל שאל ימיון עבד
הרין, ואע"פ דלפניו למשה
דלמה עבד הרין, כיון דלא
מתחילין להכי ואפשר לגרירה
כגון הרין, כי עבד נמי
הרין דהי מלגלג גרירה לא
מחייב, אבל הי דודאי עבד
מורה (שבת דף ג'). יתר על כן
אמר ר' יהודה. לעיל משה
אורי בצנוע עליו מות לית
בשבת לוי הרין וכן גרסין
המפולשין להרין, דש"י
יהודה לנטולו מותיה משום
פי חקקה וירד וסותם, נפקין
כל גנות העיר (ערוכין דף א').
וקאמר בנתיבא יתר על כן.
אפילו הי דלפני פי חקקה
הואל ואכא שמי מחייב
מעליה, מחילה היכי מנאן
ומחילתו מן השני מנאן סגי
בתקנתא פורתא (ערוכין דף ב').
בשני צדי הרין, וזו כגון ר'
(ערוכין דף א'). ערשה לחי מוכין
ולחי מוכין. בשמי פלות
אחד מן הכותל להכי ענגלג
(ערוכין דף א') לחי מנאן אלא פלת
הכי החלח ולי מנאן אלא
פלת השני לאחור בית ענגלג,
והוא סתמה לשני דלפי
ר"ה ומוחר לנטול מות
לית (ערוכין דף ב') דקאמר ר'
יהודה מן מחילתו הי דש"י
מדאורייתא, והא איכא שמי
מחילת מעליה, מחילתו של
ב' בתים (ערוכין דף א').

מוסף תוספות

א. [ו]היה ליה למיסר. מוס'
ההל"ש קטן: ד"ה ופליגי.
ב. דרמפליג ליעיל. מוס'
ההל"ש ג. א"כ היתר גמור
הוא. מוס' ההל"ש T. אלא
מכאן סבורא פריך ליה
דאמאי שרי להביא תיק
שיש בחבור מנות לצורך
הצלת ספר כיון דמצי
למשיניהו. מוס' ההל"ש.
ה. המפורש לעיל (ב. עט).
מוס' ההל"ש. ו. ומתוכין
להוציא לחה, דא לאו
צטרא היה אסיר מדרבנן.
מוס' ההל"ש. ז. ואפילו
בשבת היו מפשיטין את
העור שלם. מוס' ההל"ש.
ח. דהבא. מוס' ההל"ש.
ט. בהדי הנך דרדו שבת.
מוס' ההל"ש. י. ל"ה לרב
חסדא. מוס' ההל"ש.
יא. להציל, כיון דלכ"ע
אסור לטלטל שם. מוס'
ההל"ש. יב. [ו]איכא
לאחלוף בדר"ה. רש"י.
ג. דש"י וכו' גבי אוכלין
ומשקין. מוס' ההל"ש.
ד. ולא לדרוך שהוא מציל
כחבי הקודש קאמר
דכתיב הקודש מצילין אפי'

כל כתבי פרק ששה עשר שבת

ק"ו.

עין משפט
נר מצוה

בז א מ"י פ"ז מהלכות
שבת הל' ז סנה עשין
א טו"ש פ"ח סימן שסג
ספ"ק וספ"ק די:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה (מי דמי
וכו' כגון מעות הכל האל
וכו' אסור בטלטול) תל"מ
ו"כ ס"א ועיקר מי דמי
תיק הספר נעשה בס"ס
לדבר המותר לטלטלו
בלא שום דליקה דספר
בב טלטול הוא הכא האי
עור נעשה בס"ס לדבר
האסור בטלטול מי:

רבינו הגנאל

ואהדר להו מי דמי תיק
נעשה בס"ס לס"ת שמותר
לטלטלו, עור נעשה בס"ס
לכשר אסור לטלטלו. אלא
הכי קאמר ליה כו'. ודחה
ר' נימא דביקת מי דמי החם
תיק נעשה בס"ס לס"ת
שאור מותר ולעשות שהן
הוא, הכא בבשר כולל
אסור. ודבר רב אשי
ואמר הכי אחריו ליה
אם מביאין מעלמא תיק
שיש בו מעות להציל בו
ס"ת אנו לא נטלטל עור
אגב בשר. והא מנ"ל,
כי נימא דביקת מי דמי מזה
התיק שיש בו מעות וס"ת
היין מסייר המעות מותר
אין להוציא הס"ת לבדו
אלא אתה מציל אפילו
המעות, כך אם יש מעות
בתיק והוצאת להביאו
להציל ס"ת אינך מוסיף
לעשות מותר. דילמא
שני החם במקום שכבר
הגיעה הדליקה עד הספר
ואם יתעסק בהשלכת
המעות תאלץ להלכה,
אבל בתיק הדליקה לא
הגיעה והולכין להביא תיק
להציל הספר, אם יש בתיק
מעות אסור לטלטל עד
שילשכום, ושני רב אשי
לערום דקאמרין מעיקרא,
ודקא אמרת הכי בטלטול
התיק אלא בעור מלאכה,
כגון דמתכוין לגלות הבשר
ואין כוונתו לעור. ואקשינן
והא אביי ורבא דאמרי
תרווייהו מודה ר"ש דסבר
דבר שאינו מחובר שרי
בפסוק רישיה ולא ימות,
כגון זה אמרין אומר
המפשיט איני מחובר לעור,
דומה לאומר הגני מחתך
ראש זה העוף ואין כוונתי
לשחוט, כגון זה אפילו
לשמעון שוחט הוא.
ואקשינן דשקיל ליה בברזי,
פ"י ברי' נקבים, והכי קאמר
מאן דמבוע ליה כשהוא
מפשיט מוכחא מילתא
דלא בעי ליה לעור, ולא
רמי לפסוק רישיה ולא
ימות. ולהיכן מצילין אותו
למבוי שאינו מפולש. וכן
הלכה, ולית הלכתא כבן
בתירא דאמר אפילו למבוי
המפולש. והיכי דמי שכן
שאנו מפולש שמצילין בו
כתבי הקודש.

(א) מי דמי. תיק הספר נעשה בסיס לדבר המותר לטלטלו בלא שום
דליקה דספר ברי טלטול הוא ולדבר האסור כגון מעות: הכל.
האי עור נעשה בסיס לדבר שכולו אסור בטלטול שהבשר אסור
לטלטלו בלא חזי לאכילה עד אחרתא דפסח אינו נאכל אלא בלילה
ואלי ורבי ישמעאל לית ליה כבוד
שמים בנאכל להדיט ואפילו היו עור
מותר כלי עליו מיתסק משום דהוי
בסיס לאיסור וכו'. דהוא גופיה לאו
בר טלטול הוא: א"ס מביאין תיק
שנכחו מעות. דהוי בסיס לדבר
שכולו אסור ומניח בו ספר להצילו
ואינו נריך להשליך המעות כדמפרש
ואזיל לא נטלטל עור אגב הנשר:
אי נימא דמדיהא דאית ביה. מעות
עם הספר לא שדי להו לא מנריך
ליה תנא דכיון למשיניהו דקתני
ואע"פ שיש בנכחו מעות: איסוי
נמי מייסוין. מעלמא מאחת זית
הבית תיק ובתוכו מעות להניח
בתוכו ספר ולהציל: מי דמי. היכא
דהספר מונח עם המעות להיכא
דהוא בל עכשיו להצילו עם המעות
ולתת בו ספר: הס. דספר ומעות
בתוכו להכי לא מנרין ליה
למשיניהו: דילמא אדמי ודמי נפלה
דליקה. על הספר: הכל. אדמיית
ליה נישדינהו דרך צילתו: כדאמרין
מעיקרא. בלא פליגי אלא בהפסטה
ומייית רבנן ראייה מתין הספר
דמנני דמליין מעות אגב ספר
כרי הדיט אגב כרי גבוה הואל
ולכא שהות למשיניהו וה"ג אגב
כרי גבוה דכל פעל ה' למענהו
יפשיט: ודקשיא לך כו' בלא צני
ליה לעור. אינו נריך לו לעור ואינו
ממתין להפשיט משום עור ולא דמי
להפשט אילין ומתחסי דמשכן: והא
ר"ש מודה בפסוק רישיה ולא ימות.
והכא אע"ג בלא מוכין מייפשה הוא:
דשקיל ליה צנריו. צחמיות דקוח
מפשיט וחותר דאין דרך הפסטה בך
ולאו מלאכה הוא אלא שבות: שני
לחיים. לפתח שאין לו מחילה: וזו
מבוי שאינו מפולש. כלומר מבוי
הניתר בכל הלכותיו בין צעירוב בין
בשאר דברים וכל היתר שאר מצוות
יש לו כגון שיתוף מנזאות: וסרייהו.

רבנן וכן במירא סבירא להו כר"א דלמא אין מבוי ואפילו סתום
ניתר בלחי א' ואשמעין בן במירא דבהלל כחצי הקדש לא
בעינן לחיים כרבי אליעזר: מפולש קריס ליה. נהי נמי דבעי ר'
אליעזר לחיים מיהו מפולש לא מיקרי: ועוד לרבנן. דלמרי
לשאינו מפולש וקאמרת דהיינו מבוי הניתר בכל הלכותיו: נגיל
לתוכו אף אוכלין ומשקין. כמו לאחר המעורבת ואמאי פלגיהו
מהדדי דגבי ספר קתני למבוי שאינו מפולש וגבי אוכלין קתני
להיכן מצילין אותו לאחר המעורבת: דמשמע אבל למבוי לא: שני
מחילום. מנאן ומנאן: שני לחיין. לחי לכל פתח ופתח: אלינא
דרכי יהודה. דלמרי בשמי מחילות סגי ושני לחיים ואמא בן
בתירא למימר דלגבי ספר מודה ר' יהודה דגבי צד דג' מחילות
היו: לדידך נמי. איכא למיפדך כאתקפתא דלעיל: לרבנן. כיון
דלמרת דתרווייהו כר' יהודה לרבנן דלמרי שאינו מפולש ומפרשי
ליה לשאינו חסר כלום כר' יהודה בלא צני אלא שמי מחילות ושני
לחיים אי הכי לרבנן יליל לתוכו אוכלין ומשקין כמו לאחר המעורבת:
אלא

בין מבוי משותף למבוי שאינו משותף דמשותף יהא מותר להציל לתוכו אוכלין ומשקין ואמאי נקט^{טז} חצר מעורבת:
אלא אמר רבה ב'. תימה מה תירך רבה מקושא דנציל לתוכו אוכלין ומשקין^{טז} ואומר ר"י דרבה רוצה לומר דרבנן סבירי כרבי יהודה
דוקא לנורח הגלגל כמצי הקדש ולא לנורח אחר ואזי פריך משום דלאנו נראה לו סבירא שיסבירו כר' יהודה לחלואין ומשני אביי
ג' מחילות כו' ולאבי לא סבירי רבנן כר"א לחלואין דר"א להלל כמצי הקדש סגי בלחי אחד כדמסיים ואזיל ואפילו לרבי אליעזר כו':
הא

הבא נעשה בסיס לדבר האסור. פי' בקונטרס שהבשר אסור
לטלטל שהרי אינו ראוי לאכילה עד הלילה ואינו נראה
דא"כ היכי קאמר לא נטלטל עור אגב בשר כיון דבשר אסור
לטלטל ונראה דלכ"ע בשר מותר לטלטל אע"ג דמאן דשרי ב' בשר
תפל בעלמא לנטלטל היינו משום דחזי
לכלבים והכא לא חזי לכלבים מ"מ
משום ציון קדשי שמים שרי לכ"ע
ובטלטול עור אגב בשר הוא דפליגי
והא דקאמר הכא דהוי בסיס לדבר
האסור היינו קודם שנשחטה היה
בסיס לדבר האסור שכל הצחמה
מוקפה היא מטלטול:

מי דמי התם אדחבי והבי נפלה
דליקה. וא"ת אמאי לא קאמר^{טז}
התם נעשה בסיס לדבר המותר
ולדבר האסור הכא נעשה בסיס
לדבר האסור גירדא וי"ל דאין נראה
לו תלמן כיון דהשתא סבור שכול
לנער מעות מין הכיס ואפילו הכי א"ס
לנער^{טז} ושרי כל שהוא עושה להלל
ס"ת ה"ה דשרי להציל תיק שיש בו
מעות גירדא:

אדחבי והבי אשידינהו. משמע
דאי לא מצי למשדי
המעות הוה מצי להציל המיק עם
המעות להציל בו ס"ת כשאנו
מופשט אלא עד החמה מותר לכ"ע
לטלטל הואל ולא מצי שדי ליה ולא פליגי
אלא כשהופשט לגמרי כדפי' לעיל:

דשקיל ליה בברזי. פירש
צקונט' דליכא שבות
צכה"ג וקשה דהוה ליה למיית
בפסחים צפקין אלו דברים (דף סה):
הפשט דדמי שנת צהדי הנהו שבות
דקתני התם דחזו שנת ונראה לר"י
דליכא אפילו שבות דלוינו מפשיט
כשיעור חשיבות עור יחד' ולא דמי
למפיש מורסא^א דהתם פתח קעציד
אף שא"ל וכן כד מוזיקין מ"מ כד
הוא אצל הכא בלא קא עבד הפשט
אפי' שבות ליכא:

(דשקיל ליה בברזי). וא"ת דתני'
צקונט' תמיד נשחט (פסחים
סה:). תנא (י' חשכה כל אחד ואחד נוטל
פסמו צעורו אס כן לאו צהדי היה
מופשט ומשמע דבשבת איירי דלממנני'
דהתם קאי דקתני ארבעה עשר שחל בשבת^א ואיכא למימר בלא קאי
אשבת א"ז נוטלו צעורו שנפשט עד החמה ועוד אומר ר"י דליכא
למימר דרבנן^ב לדבר רבי ישמעאל קאמרין לדידן מותר להפשט
לגמרי לדידך אודי לן מיהא דמוותר להפשט צנריו וא"ת לפי זה
ה"ל למיחשך התם דחייית הפשט^{טז} וי"ל דבפולגותא לא קא מייירי
דלר' ישמעאל לא דמי ליה הפשט כלל ואע"ג דחשיב הרכבתו
והצחמה מחוץ לתחום דפליגי בה ר"ע ור' אליעזר לא חשיב ליה
פולגותא דר"א דשמותי הוא ועוד דמההיא פולגותא ילפינן דהואה
אינה דוחה להכי קתני לה:

ש"ש מחיצות ושני לחיים ב'. השתא האי דמפרש לה הכי
ומוקי מרייהו אלינא דר"א ולא בעי למימר שלש מחילות
ולחי א' אינו מפולש ובלא לחי זהו מפולש והוה מפרש אלינא
דהלכתא היינו משום דקאמר^א דכלא לחי כלל לא הוה שרי בן במירא^א
דמי כרמלית^א וכל דמי לאחר שאינה מעורבת דקאמר^א:

ועוד דרבנן נציץ לתוכו אוכלין ומשקין. (י' ואמאי) נקט חצר
מעורבת) ו' ואדמפלגי בין חצר מעורבת למבוי הוה לן לפלוגי

א. בספא גבי הצלת אוכלין. רש"י. טז. כשיפא גבי הצלת אוכלין. רש"י. טז. וכיון דרבה גופיה הוא דאוחיב הכי לרב חסדא, היכי לא
אודרה בפירוקה מן פירכא גופא. מ' ר"י.